

Új pontversenykiírás az 1982–83-as iskolai évre

Ez sorrendben lapunk 33. pontversenye, amelyet ezen számunkban kitűzött feladatokkal indítunk (l. a 29. oldalon).

A pontversenybe minden általános és középiskolás (szakközépiskolai, gimnáziumi) tanuló benevezhet. A nevezés Nevezési Lap c. nyomtatvánnyal történik, melyet az iskolák matematikát tanító tanáraitól kell kérni. A nyomtatvány beszerezhető Budapesten a Nyomtatványellátó Vállalat boltjában (XIII., Hegedűs Gyula u. 16. sz.), vidéken a megyei elosztóknál. A nyomtatvány száma: TÜ 152/Gy a legfeljebb II. osztályosok, ill. 152/F a III. és IV. osztályosok részére. A versenyzők a nyomtatvány **mindkét oldalán** levő fejléctet töltsék ki. A második oldalra csak a nevet és az osztályt kell felírni.

Külföldön tartózkodók, vagy olyan versenyzőink, akik semmiképp sem tudnak hozzájutni a nyomtatványhoz, küldjenek a szerkesztőségünkbe nevezési lapot a fizika mintájára (l. a borító 4. oldalán). A szerkesztőség címe: KÖMAL szerkesztőség, Budapest, Postafiók 129, 1443. Részükre majd mi állítunk ki nevezési lapot. Felhívjuk a figyelmet, hogy ebben az esetben is a Bolyai Társulat címére küldjék dolgozataikat! Egyébként a nevezési lapot *az első dolgozatcsomaggal együtt küldjék el, Cím:*

Bolyai Társulat

Budapest, Postafiók 240, 1368

A Gyakorlatok megoldását az általános iskolás, és az I., II. osztályos tanulóktól várjuk. Kivételt jelentenek az **E** és a **H** jelű gyakorlatok. A **H**-s gyakorlatokra a Harmadikos tanulók is beküldhetik megoldásaikat, az **E** jelű gyakorlatokat általános iskolásoknak és az Első osztályosoknak ajánljuk – ezekre csak tőlük fogadunk el megoldásokat. A Feladatok megoldásait minden általános és középiskolás tanulótól elfogadjuk, de a legfeljebb II. osztályosok így szerzett pontjait külön összesítjük.

A verseny évfolyamonként külön-külön folyik, az általános iskolásokat azonban egy kategóriába soroljuk.

A versenybe év közben is bármikor be lehet kapcsolódni.

Mi a célja a versenynek?

Elsősorban természetesen a nagyobb tudás megszerzése, az iskolában elsajátított matematikai ismeretek bővítése és alkalmazása feladatmegoldásokon keresztül. A legjobb megoldók tanáruk javaslatára bekerülnek az Ifjúsági Matematikai Körbe (IMK), s közülük választják ki azokat, akik a Nemzetközi Matematikai Diákolimpián képviselik hazánkat.

Legjobb megoldóinkat mi is jutalmazzuk évente egyszer, ősszel. Az első 15–20 helyezett könyvjutalmat és dicsérő oklevelet kap. S mindazok, akik az év folyamán legalább 25–30 pontot összegyűjtöttek, nevüket a szeptember–októberi számunkban kinyomtatva is olvashatják, s dicsérő oklevélben részesülnek, melyet iskolájuk igazgatójától kapnak meg.

A legeredményesebb megoldóink arcképét a decemberi szám mellékletében közöljük.

A dolgozatok külső alakja

Minden megoldást külön lapra írj a n a k, mert más-más javítóhoz kerülnek. (Felhívjuk a figyelmet arra, hogy **az egy lapra írt, különböző feladatokra küldött megoldásokat nem értékeljük**, a nem versenyszerűek közé kerülnek.) Megoldásra géppapír nagyságú (félíves) papírt használjanak. Egy-egy dolgozatot négyrét hajtogassanak össze (ha több lapból áll, akkor együtt).

Az összehajtott dolgozat **bal felső sarkába (k í v ü l r e)** jól olvasható, nagyméretű betűkkel írják fel a **m e g o l d o t t G y a k o r l a t v a g y F e l a d a t s z á m á t** (pirossal, mint pl. a mintán a Gy. 2013), alá **nevüket, osztályukat** és iskolájukat, a hátlapon feltüntetett minta szerint. **H í á n y o s f e j l é c c e l e l l á t o t t d o l g o z a t o k n e m v e r s e n y s z e r ű n e k m i n ő s ű l n e k é s n e m é r t é k e l j ű k ő k e t !**

Gyakori családnevűek (pl. Kiss, Kovács, Nagy, Németh, Szabó stb.) **f e l t é t l e n ü l v á l a s s z a n a k m a g u k n a k e g y h á r o m j e g y ű , j e l z ő s z á m o t**, amelyet nevezési lapjukra írjanak rá. A továbbiakban ezzel a jelzőszámmal küldjék be valamennyi dolgozatukat, kísérőjegyzéküket, közleményeiket, ezért **ne felejtsek el ezt maguknak is feljegyezni!**

A nyilvántartás és pontozás megkönnyítése érdekében minden versenyző minden hónapban a beküldött dolgozataival együtt küldjön **kísérőjegyzéket** a borító 4. oldalán látható minta szerint. A kísérőjegyzéken is tüntesse fel nevét (ne aláírását!), iskoláját, osztályát és azoknak a gyakorlatoknak, feladatoknak a számát, amelyekre dolgozatot küld be.

Mit tartalmazzon a dolgozat?

A helyes megoldásokat a feladat nehézségi foka szerint 2–8 ponttal értékeljük. Az idejében a feladatok kitűzésekor közöljük a jó megoldásért kapható pontszámot. A nehezebb feladatok pontszáma magasabb, de természetesen előfordulhat, hogy egy-egy ilyen feladat könnyebbnek bizonyul a vártnál, és megfordítva.

Teljes pontszám csak teljes megoldásért jár. Ehhez csak néhány szempontot tudunk segítségül adni. Ilyenek: a kimondott állításokat bizonyítani kell! A puszta eredményközlés csak annyi, mint egy „rejtvényfejtés”, nem mutatja a beküldő gondolkodási munkáját; nem értékeljük! Bizonyítás nélkül csak olyan eredményeket fogadunk el, amelyek középiskolai vagy más tankönyvben, középiskolai szakköri füzetben, feladatgyűjteményben vagy lapunk korábbi számaiban szerepelnek. A hivatkozás során fel kell tüntetni az idézett mű címét, illetve a megfelelő oldalszámot. A középiskolában nem szereplő tételekre történő hivatkozást csak akkor fogadunk el, ha a versenyző pontosan idézi a tétel szövegét, megmutatja, miért teljesülnek a tétel feltételei, és hogyan következik a tétel állításából a bizonyítás

gondolatmenetének következő lépése. A geometriafeladatokhoz lehetőleg mellékeljenek ábrát! Vizsgálják meg a megoldhatóság feltételét és a megoldások számát is, különben hiányos lesz a megoldásuk. Más feladatoknál is vizsgálják meg, hogy létezik-e, létezhet-e az, amiről beszélünk.

Előfordulhatnak a kitűzésben olyan feladatok is, amelyeknek nincs megoldásuk. Ilyen esetben az a versenyző ad helyes választ, aki megmutatja, hogy a feladatnak nincs megoldása, és megindokolja, hogy miért nincs.

Törekedjenek az egyszerű, rövid megoldásokra! Nem biztos, hogy a hosszúra nyújtott dolgozat a jobb. Ügyeljenek a helyesírásra is! Hogy mit fogadunk el helyes megoldásnak és hogyan képzeljük el a feladatok leírását, azt lapunkból ismerhetik meg megoldóink

Fontos! Tanulmányozzák át a lapban megjelent mintamegoldásokat! A szeptemberben kitűzött gyakorlatok és feladatok megoldása általában februári számunkban jelenik meg, s attól kezdve folyamatosan közöljük a kitűzött feladatok megoldását.

Második megoldásra az idei tanévtől kezdve plusz pontot nem adunk.

Előfordulhatnak olyan feladatok, amelyek – elvben – megoldhatók véges sok, esetleg nagyon sok eset vizsgálatával is. Ilyen feladatokra az utóbbi időben több ízben kaptunk számítógépre írt programot megoldásként. Feladatmegoldó pontversenyünknek nem célja, hogy versenyzőink matematikai problémamegoldás helyett programokat írjanak, az ilyen dolgozatokat nem értékeljük. (Ennek egyébként technikai akadályai is lennének.) Felhívjuk azonban a figyelmet lapunk Számítástechnikai Rovatára. Ennek címe a fenti típusú megoldások természetesen elküldhetők.

A zsebszámológépek természetesen használhatók a megoldás során adódó különböző számítások elvégzésére. Ne feledkezzünk meg azonban a kerekítési hibák vizsgálatáról, ha a feladat adott pontosságú eredményt kér!

Az **egyező dolgozatok** esetén, ha azok **egy iskolából** származnak, nem keressük, ki a szerzője, hanem valamennyit **nem versenyszerűnek minősítjük és nem értékeljük!**

Néhány egyéb megjegyzés

A pontverseny állását kétszer közöljük: a márciusi és májusi számunkban, a verseny végeredménye 1983. évi szeptemberi és októberi számunkban jelenik meg.

Egyéni kérésre közöljük mindazok pontszámát akik borítékban válasz levelezőlapot küldenek szerkesztőségünk címére (KÖMAL, Budapest, Postafiók 129, 1443). A levelezőlapot címezzék meg saját nevükre, írják rá, hogy **hányadik osztályba járnak** – e nélkül ugyanis a levelezőlapot kitöltetlenül küldjük vissza. Ha részletes eredményre is kíváncsiak, azoknak a feladatoknak a számát is sorolják fel; amelyekre dolgozatot küldtek. Mivel a dolgozatok javítása és a pontszámok bevezetése sok időt vesz igénybe, így általában a **beküldés után 2 hónappal** érdemes az eredményekről érdeklődni. Az első levelezőlapot tehát *december előtt ne adják fel!*

Szép, érdekes és nem közismert feladatokat javasolhatnak kitűzésre. A javasolt feladatokat (megoldással együtt) ugyancsak szerkesztőségünk címére küldjék. Elfogadott javaslatokat – kitűzés esetén – jutalomponttal értékelünk, ezt év végén hozzászámítjuk a versenyző pontszámához.

Több versenyzőtől hallottuk, hogy a dolgozatát két példányban készíti el (indigóval). Ennek az az előnye, hogy megjelenéskor össze tudja hasonlítani a mintamegoldást saját dolgozatával, s így jól ellenőrizheti munkáját. Különösen jó ötletnek tartjuk.

Feladataink megoldását szakkörökön is szoktuk ismertetni. Figyeljék meg versenyzőink a lapban meghirdetett szakkörök időpontját!

Kedves Kartársak!

Kérjük, hívják fel diákjaik figyelmét az év folyamán szeptembertől májusig minden hónapban megjelenő szaklapunkra. Nemcsak azok a tanulók olvashatják és fizethetik elő lapunkat, akik a pontversenybe be akarnak kapcsolódni. Gondoljuk, a többiek is haszonnal forgathatják, tanulmányozhatják a megoldott feladatokat, cikkeinket és egyéb közleményeinket.

Kérjük, hívják fel diákjaik figyelmét a TIT keretén belül szervezett szakkörünkre is. A szakkörnek az acélja, hogy segítséget nyújtson azoknak a tanulóknak, akik most szeretnének bekapcsolódni a pontversenybe. A szakkörök időpontja és helye lapunkban olvasható.

Szeretnénk az iskolákkal való kapcsolatainkat szorosabbá fűzni. Kérjük, segítsék munkánkat! Szívesén fogadunk feladatjavaslatokat, cikkeket, szakköri munkáról szóló beszámolókat, közlésre alkalmas iskolai pályamunkákat. Javaslatokat, közleményeket elküldhetik postán is. Azonkívül szerkesztőségünk irodája (Budapest XIV., Thököly út 82. I. 109. szoba) minden nap 8-tól 3-ig tart nyitva; valamint szeptembertől júniusig minden hétfő du. 2-től 4-ig fogadóórát tartunk a szerkesztőségben, első alkalommal szeptember 13-án.

SZAKKÖREINK

A Középiskolai Matematikai Lapok a TIT-tel közös rendezésben az idén is tart szakkört az általános iskolások és az I-II. osztályos tanulók részére. Ezeken a szakkörökön a pontversenyben kitűzött gyakorlatok megoldásain kívül az iskolai tananyaghoz kapcsolódó, érdekesebb feladatokat is megbeszéljük. Ezért azokat a diákokat is szeretettel várjuk, akik csak érdeklődnek a matematika iránt, de nem kívánnak lapunk pontversenyébe bekapcsolódni.

A szakkörök mindig keddi napokon délután 3-tól 1/2 5-ig lesznek a TIT Budapesti Szervezetének székházában (Budapest VIII., Múzeum utca 7.; a Nemzeti Múzeum mellett). Időpontok ebben a naptári évben:

1982. november 16.

december 14.

A szakköröket *Ruttkay Zsófia* vezeti, az időpontok a TIT programokban is olvashatók.